

Kortlægning af beskyttede naturtyper i Nordfyns Kommune i 2026

BAGGRUND

Siden kommunalreformen har kommunerne haft ansvaret for at vedligeholde den vejledende registrering af natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som offentliggøres via Danmarks Arealinformation. I 2010 indgik Miljøministeriet og Kommunernes Landsforening en aftale om at styrke grundlaget for beskyttelsen af værdifuld dansk natur. Aftalen præciserer kommunernes forpligtelse til løbende at vedligeholde § 3-registreringen inden for 10-årige perioder. Vedligeholdelsen omfatter ajourføring af registreringernes geografiske afgrænsning, nærmere undersøgelse af uoverensstemmelser, eftersøgning og registrering af ny natur samt årlig indberetning til Miljøministeriet. Den første 10-årige vedligeholdelsesperiode blev fastsat til perioden 1. januar 2015 til 31. december 2024. Den aktuelle 10-årige periode er derfor nummer to i rækken.

FORMÅL

Formålet med nærværende opgave er kortlægning af udvalgte beskyttede naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i 2026, som en del af den 10-årige gennemgang og vedligehold af § 3-registreringerne i Nordfyns Kommune.

Derudover består en mindre del af opgaven i oplæring i feltbesigtigelser af ordregivers medarbejder på en eller to udvalgte arealer med henblik på at denne får større kendskab til forskellig vegetation.

PROJEKTETS INDHOLD OG GENNEMFØRELSE

Opgaven omfatter kortlægning af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 efter DCE's udvidede metode, herunder registrering af mosser i kærtyperne. Kortlægningen skal gennemføres som feltbesigtigelser og resultere i fuld indtastning, digitalisering og kvalitetssikring af naturdata og geometrier i Miljøportalen via Naturdatabasen.

I forbindelse med feltarbejdet skal leverandøren også identificere og afrapportere eventuelle observerede forhold, der muligvis er i uoverensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 3.

Opgaven udføres i henhold til nærværende kontrakt, og der henledes særligt fokus på dels bilag 1.1 i udbudsmaterialet, som beskriver DCE's udvidede metode, dels ordregivers retningslinjer for kortlægning af beskyttede naturtyper, der er nærmere beskrevet i dette dokument.

En mindre del af opgaven vil desuden omfatte, at en medarbejder hos ordregiver deltager på feltbesigtigelser på en til to udvalgte arealer med henblik på oplæring. Leverandøren skal derfor i tilbuddet

beskrive, hvordan denne oplæring påtænkes og om der umiddelbart vurderes at være oplagte arealer til at øge viden om vegetation hos ordregivers medarbejder.

Gennemførelse og datagrundlag

Forud for opgavens start fremsender ordregiver de arealer, der skal kortlægges, samt eventuelle tidligere placeringer af dokumentationsfelter. Materialet leveres i gængse GIS-formater (.shp, .tab, .gpx) samt som kort i PDF-format. Kortlægningen skal gennemføres inden for den aftalte tidsmæssige, geografiske og økonomiske ramme.

Leverandørens ydelser

Leverandøren skal som led i opgaven specifikt dække:

- Kortlægning af § 3-arealer og foretage indtastning, digitalisering og kvalitetssikring af data og geometrier i Miljøportalen i overensstemmelse med kommunens retningslinjer.
- Anvende DCE's udvidede metode, herunder registrering af mosser i relevante naturtyper.
- Tage og fremsende 2–4 entydigt navngivne fotos pr. polygon, herunder minimum ét foto af dokumentationsfeltet. Fotos uploades i forbindelse med indtastning i Naturdatabasen.
- Udarbejde interne noter om forslag til ændring, tilføjelse eller fjernelse af § 3-registreringer. Disse afleveres i en særskilt Excel-fil og må *ikke* indtastes i Miljøportalen.
- Dokumentere forhold, der muligvis er i uoverensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 3, ved foto samt korte noter som beskriver hvad den mulige overtrædelse er. Billeder og noter afleveres separat og må *ikke* uploades til Miljøportalen.
- Udarbejde et kort afrapporteringsnotat (maks. 1 side) med resultaterne af kortlægningen, herunder antal kortlagte polygoner, særligt værdifulde arts- og lokalitetsfund samt eventuelle anbefalinger til pleje.

TIDSRAMME

Projektet igangsættes i 1. juni 2026 og afsluttes senest d. 1. december 2026, dvs. alle leverancer skal være godkendte af Nordfyns Kommune på dette tidspunkt.

Tilbudsgiver skal udarbejde en realistisk tidsplan for projektets gennemførelse, som godkendes af Nordfyns Kommune før projektstart. Hvis tidsplanen forsinkes (hvis der akut sker noget uventet), så skal Nordfyns Kommune straks have besked, og der skal hurtigst muligt fremsendes en revideret tidsplan. Der lægges vægt på, at tidsplanen er realistisk og indeholder tilstrækkelig buffertid, som sikrer, at leverancerne afleveres inden for projektets tidsramme.

I tidsplanen skal der tages højde for eventuel indarbejdelse af kommentarer fra Nordfyns Kommune samt afrapportering.

ØKONOMI

Beløbsrammen for projektet er maksimalt 400.000 kr. ekskl. moms. Beløbet skal indbefatte alle omkostninger, som tilbudsgiver forventer dækket i forbindelse med projektets udførelse. Disse omkostninger skal beskrives i tilbuddet, og samtlige udgifter på udlæg, timeforbrug og timesatser skal specificeres heri. Udgifterne faktureres efter afslutningen af projektet når Nordfyns Kommune har godkendt leverancerne.

DIVERSE

Tilbudsgivers projektleder er ansvarlig for at skabe fremdrift i projektet samt at have overblik over, hvilke aktiviteter der er igangværende, fremtidige og afsluttede. Derudover, er det vigtigt at sørge for løbende og tæt kontakt med Nordfyns Kommune således, at eventuelle tilpasninger af projektet, herunder til- og fravalg, kan ske rettidigt. Der må ikke træffes væsentlige beslutninger i projektet, uden at det aftales med Nordfyns Kommune.

Der afholdes et opstartsmøde inden projektet egentlig igangsættes. Opstartsmødet afholdes fysisk hos Nordfyns Kommune og mødereferatet bliver et bilag til kontrakten.

Som udgangspunkt må der ikke udskiftes i projektledelsen/bemandingen af projektet. Såfremt at det skulle ske (f.eks. hvis en medarbejder fratræder), skal Nordfyns Kommune straks have besked.

For krav til tilbuddets indhold, kontrakt og forhold omkring annullering og omkostninger ved deltagelse se venligst udkast til kontrakt samt bilag 4 til kontrakten. Tilbudsgiver er ansvarlig for at sikre kvaliteten af leverancen i henhold til opgavebeskrivelsen (se punkt 6 i udkastet til kontrakten).

RETNINGSLINJER – KORTLÆGNING AF BESKYTTEDE NATURTYPER

Følgende er retningslinjer til kortlægning af Nordfyns Kommunes arealer.

NAVNGIVNINGSSYSTEMET

Hvert areal er angivet med et unikt Stednavn fx:

G3-SOE-0001

Stednavnet er opbygget af **kortbladsnummer-naturtypearealnummer**.

Sø	SOE
Fersk eng	EN
Strandeng og -sump	SE
Mose og lignende	MO
Overdrev	OV
Hede	HE

Der vil som regel ikke være anledning til at ændre Stednavnet under feltbesigtigelserne, dog kan det være aktuelt i følgende tilfælde:

- **Nyregistrering:** kortbladsnummer og naturtype udfyldes som oven for, mens arealnummer angives som "NY1", "NY2", "NY3" osv. Man må gerne springe mellem arealnumre, men det samme arealnummer må **ikke** genbruges.
- **Omregistrering af naturtype:** Der anvendes fortsat det oprindelige Stednavn, men det bemærkes i "interne bemærkninger", at naturtypen skifter.
- **Sammenlægning af arealer:** Begge Stednavn skrives ind.
- **Opdeling af areal:** Der anvendes det oprindelige Stednavn efterfulgt af "-1", "-2", "-3" etc.

Efter indlevering af indtastninger, sørger kommunens kortlægningsansvarlig for at der oprettes et endeligt Stednavn for arealet og at dette nye Stednavn også knyttes til eventuelle tidligere kortlægninger på arealet.

Dokumentationsfelt: Der tages GPS-punkt som navngives med Stednavnet. Der ligger i udgangspunktet kun et dokumentationsfelt pr. areal, men i tilfælde af flere dokumentationsfelter inden for samme areal efterfølges med "-x", "-y", "-z" osv.

FELTARBEJDET: NATURTYPER OG DOKUMENTATIONSFELTER

Opdeling og sammenlægning af arealer sker på baggrund af en balance mellem at have meningsfulde data, der kan sige noget om plejebehovet på et givent areal, men undgåelse af overdetaljering og "huller i osten".

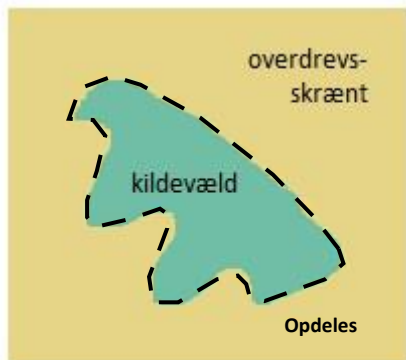
Retningslinjer for inddeling af arealer er:

- **Driftsenheder (fx hegning, parceller etc.):** I de fleste tilfælde, vil dette være sammenfalde med den botaniske inddeling af et areal. Det er dog ikke en regel og derfor bør nedenstående iagttages.
- **Hovednaturtype:** Forskellige hovednaturtyper skal skilles, hvor de er muligt og når de ikke udgør ubetydelige elementer ift. størrelse eller økologi.

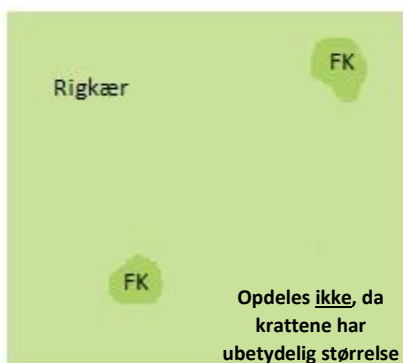
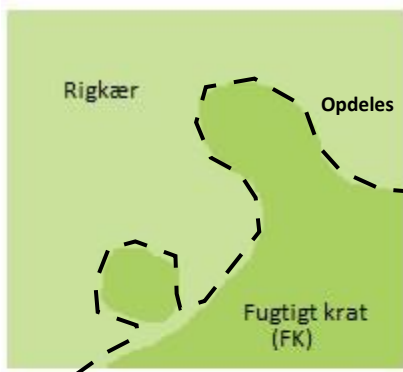

- **Undernaturtyper:** Hvor der er en forholdsvis tydelig overgang mellem typerne. De resulterende arealer skal være sammenhængende og af vis størrelse.
- **Tilstandsforskelte:** Mindre partier af et areal med dårligere/betere tilstand er blot en del af arealets variation. Hvor opdeling kan resultere i nye arealer, der er tydeligt afgrænsede, sammenhængende og af vis størrelse, skal der ske opdeling.

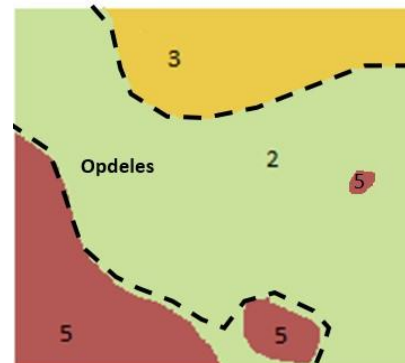
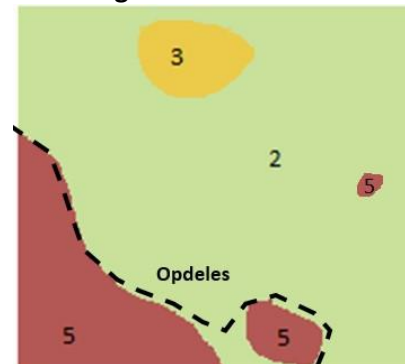
Forskellige hovednaturtype

Forskellig undernaturtype

Forskellig tilstandsklasse

Dokumentationsfeltet skal ligges i den bedste del, men stadig så det er **repræsentativt** for arealet.

Det vil sige, er der et mindre parti af arealet med en markant bedre naturtilstand/anderledes vegetation end det øvrige areal, skal dokumentationsfeltet ikke ligges i dette særligt gode parti, men i stedet ligges et mere repræsentativt sted.

UDFYLDELSE AF FELTSKEMA OG NATURDATABASEN MV.

For at kortlægningen bliver fyldestgørende, skal følgende foretages:

- Alle arealer skal have ét feltskema og alle dele af skemaerne skal udfyldes.
- Alle arealer skal have min. ét dokumentationsfelt – dog ikke de opdyrkede.
- Hvis arealet er opdyrket: Feltskemaet udfyldes mest muligt med bl.a. en beskrivelse af terræn, jordtype og hydrologi. Selve opdyrkningen noteres i "interne bemærkninger". Hvis der er rester af vegetationen tilbage i kanterne af arealet noteres disse arter. I Naturbasen indberettes hovednaturtypen, som den naturtype, der tidligere var på arealet og der krydses af i "JA" til at den er beskyttet.

Bilag 1. Opgavebeskrivelse

Sagsnr.: S2026-4375

Nordfyns kommune anvender en redigeret udgave af feltskemaet, hvor der er indsat et felt til afkrydsning af at der er taget foto, til "interne bemærkninger (§3-status)".

Nedenfor specificeres dele af skemaets udfyldelses.

Stednavn: Stednavn som angivet i afsnittene ovenfor.

StedID: på feltskemaet noteres det autogenerated aktID fra Naturapl, når du har indtastet.

Foto: afkrydses på skema. Der tages som minimum oversigtsfoto, foto af dokumentationsfeltet og af mulige overtrædelser. Herudover gerne af særlige arter eller udbredelse af dårligere/bedre partier. **Sørg gerne for at have opsat din telefon til at indkode GPS-positionen i dine fotos.** Foto uploades i Naturdatabasen i feltskema-indtastningen. **OBS!** Foto af uoverensstemmelser/overtrædelser må ikke uploades, men sendes separat i en samlet zip-fil til kommunen ved afslutning af opgaven. Billederne i zip-filen navngives med stednavn efterfulgt af a, b, c, etc.

Arealet omfattet af NBL § 3: Det er udelukkende arealer, der botanisk ikke er udviklet nok til/vokset ud af beskyttelsen, der kan angives med "Nej". Alle andre – også de opdyrkede, pløjede mv. – noteres med "Ja".

Beskrivelse af arealets naturkvalitet: Beskrivelse, der kan offentliggøres i Miljøportalen. Det er vigtigt med en udførlig beskrivelse. Interne bemærkninger noteres ikke her – se nedenfor.

Interne bemærkninger (§3-status): Interne oplysninger noteres. Heri beskrives de ting, der ikke må offentliggøres fx beskrivelse af uoverensstemmelse, men også behov for tilretning af polygon, fejlregistrering, nyregistrering osv. De interne bemærkninger afleveres i en excel-fil, der er sat op som på billedet nedenfor.

Stednavn	Ingen ændring	Ny registrering	Tilpasning	Afregistrering	Uoverensstemmel	Interne bemærkninger
G4-SOE-0001	x					
G4-SOE-0002		x				Nyt overdrev
G4-SOE-0003			x			Bakkeskråningen ikke er våd nok. Reduceret, så grænsen følger bakkefoden
G3-MO-0004				x		Så tilgroet i vedplanter, at der ikke længere er en urte-græsvegetation. Skov.
G3-EN-0005					x	Der er plantet siktagran på overdrevet

Artslisten: Skal altid udfyldes – også selvom arealet er vokset ud af beskyttelsen.

Dokumentationsfelt: Der tages GPS-punkt for hvert dokumentationsfelt. Det er vigtigt at punktet navngives med Stednavnet.

**nordfyns
kommune**

nordfynskommune.dk